

Project funded by
EUROPEAN UNION

ВОДАТА ИЗТОЧНИК НА ЖИВОТ

Помагало за учители

Common borders. Common solutions.

www.blacksea-cbc.net

BIOLEARN-BSB142
Екологично съзнание и поведение за спиране
на замърсяването в значими влажни зони на
Черноморския басейн

ВОДАТА ИЗТОЧНИК НА ЖИВОТ

Помагало за учители

Целева аудитория: 8 - 14 годишна възраст

Областна администрация Енез

Gaziömerbey Mahallesi
Cumhuriyet Meydanı Hükümet Konağı
Enez / Edirne
Тел: +90 284 811 6006
e-mail: enezkaymakamligi@gmail.com

Изготвена от:

Bilgesu Güngör Tural
Tora Benzeyen

Дизайн

OmaOma Medya ve Yayıncılık
Erden Gümüşçü / Творчески директор
Emirhan Demirci / Графичен дизайн

Авторски права

© 2021 Официална публикация на Областна администрация Енез, Република Турция. Всички права запазени. Лицензиран за Европейския съюз при условия.

Текстовете, изображенията и снимките в тази брошура се разпространяват или възпроизвеждат само с изричното съгласие на авторите. Информацията от брошурата може да бъде публикувана с посочване на източника. Отговорност за съдържанието в брошурата носят авторите.

Съвместна Оперативна Програма „Черноморски Басейн 2014-2020“ е съфинансирана от ЕС чрез Европейски инструмент за съседство и участващите държави: Армения, България, Грузия, Гърция, Молдова, Румъния, Турция и Украйна.

Тази брошура е създадена с финансовата подкрепа на Европейския Съюз. Отговорност за съдържанието на тази публикация носи единствено Областна администрация Енез и по никакъв начин не може да се счита, че отразява вижданията на Европейския съюз.

/ biolearn2

/ BioLearn-BSB-Project
-100523088197753

www.bio-learn.org

СЪДЪРЖАНИЕ

ЗА ПРОЕКТА	6
ЗА БРОШУРАТА	9
ВОДАТА: ИЗТОЧНИК НА ЖИВОТ	10
Какво представлява водата?	11
Водни ресурси и тяхното количество	15
Качество на водите	17
Как опазваме водните си ресурси?	19
ДЕЙНОСТИ	22
Дейност 1. Значение на водата	23
Дейност 2. Нека използваме водата отговорно	27
БЕЛЕЖКИ	30
ЛИТЕРАТУРА	32

ЗА ПРОЕКТА

Проктът BIOLEARN (Екологично съзнание и поведение за спиране на замърсяването в значими влажни зони на Черноморския басейн - BSB142), ръководен от Областна администрация Енез, стартира на 01.01.2020 г. в рамките на първата покана за представяне на проектопредложения на „Съвместна оперативна програма „Черноморски басейн 2014-2020“, а национален орган за програмата е Дирекция „Координация по въпросите на Европейския съюз“.

Партньори по проекта са:

1. Областна администрация Енез -Турция
2. Дирекция за националните паркове на Одрин към Регионална Дирекция на Министерство на Горите и Водите – Истанбул, Турция
3. Фондация „Caucasus Environment“, Грузия
4. Сдружение „Агрикола“, Украйна
5. Сдружение „Зелени Балкани – Стара Загора“, България
6. Управление на НП „Делта на Еврос“ и защитени територии на Самотраки, Гърция

Основна цел на проекта е да осигури обмяна на информация и опит между партньорите; обучения, изграждане на капацитети; разработване на общ подход и методика за консервация и образование; организиране на кампании за повишаване на информираността в обществото с цел намаляване на замърсяването в Черно море и ключови влажни зони.

Основните дейности по проекта, който е с продължителност 26 месеца, са:

1. Обособяване на общо 4 центъра за екологично образование и опазване на околната среда, единият от които е на брега на езеро Гала, в които ще се провежда обучение на посетителите и особено учениците. С оборудването на 6-те функциониращи посетителски центъра ще се оформи мрежа от 10 образователни центъра.
2. Провеждане на работни срещи в България и Гърция, обсъждане на примери за успешни практики и

кампании за повишаване на осведомеността по отношение на опазването на влажните зони, споделяне на опит и подготовка на материали за образователните центрове. Участие на учители в семинари за изграждане на капацитети.

3. Организиране на кампании за почистване и предотвратяване на замърсяването във влажните зони.
4. Фотоконкурс и изложба с акцент върху опазването на влажните зони.
5. Организиране на конкурс и изложба за детска рисунка в училищата на тема замърсяването на влажните зони.

Резултати от проекта:

1. Обособени 10 образователни центъра „Спрете замърсяването“ и „Спасете природата“ (включително мобилни) в пет държави, в които ще се провежда екологично образование и дейности свързани с опазването на околната среда и повишаване на осведомеността.
2. Ще бъде изготвен доклад за типа и количеството на отпадъците регистрирани в 5 влажни зони на Черноморския басейн.
3. Ще бъде изготвено ръководство с примери за добри практики, базиращо се на образователни кампании с акцент върху опазването на влажните зони.
4. Ще бъде изготвен комплект от 12 образователни книжки за ученици на тема опазване на влажните зони. Тези книжки ще бъдат разпространявани в Интернет.
5. След преминаване на обучение, 10 души от 2 страни-партньори по проекта ще обучат на свой ред 25 души във всяка страна (общо 125 души), с което ще се постигне устойчивост на образователните дейности в обособените центрове.
6. Ще бъде проведен конкурс за детска рисунка в поне 15 основни и средни училища и ще бъде организирана изложба с наградените от журито картини
7. Ще бъде проведена изложба на снимки, направени в 5 държави с участието на професионални фотографи. С помощта на мобилния образователен център „Спрете замърсяването“ изложбата ще посети 5 държави.
8. Ще се проведе кампания за почистване на околната среда с участието на 1500 души едновременно в 5 държави.
9. По време на международната конференция, която ще се проведе в Грузия, резултатите от проекта и бъдещите планове за действие ще бъдат представени на обществеността.

За повече информация посетете уебсайта на проекта: www.bio-learn.org

ЗА БРОШУРАТА

Тази образователна брошура е част от учебния комплект, изготвен в рамките на проект „BIOLEARN-BSB142/Екологично съзнание и образование за спиране на замърсяването в значими влажни зони в Черноморския басейн“. Брошурата е изготвена, за да привлече вниманието на страните от Черноморския басейн към значението на влажните зони и предотвратяването на тяхното замърсяване и да развие природозащитна грамотност у участниците.

Образователните материали са насочени към възрастовата група 8-14 години и са представени в две части – образователна книжка и брошура. Образователната книжка съдържа необходимата информация по темата, подробни инструкции за участие в дейностите, въпроси за оценка и препоръки за обогатяване на дейностите.

Бележки по отношение на изпълнението на дейностите:

- Препоръчително е преди началото на дейностите да разгледате цялата брошура и с помощта на предоставената в нея информация да се подготвите по темата.
- Преди старта на дейностите на участниците трябва да бъдат раздадени необходимите материали и формуляри.
- По време на изпълнение на дейностите, е изключително важна ролята на фасилитатор/лидер, който да подпомага активното участие на всички участници.
- Дейностите, описани в тази брошура, са с кратка продължителност. Те могат да бъдат изпълнявани последователно или в зависимост от нивото на познанията и интереса на участниците.
- Представянето на дейностите със свои думи, вместо чрез изчитане на информационния текст в брошурата и поддържането на интереса на участниците с дискусия би имало положителен принос.
- Стъпките за провеждането на всяка от дейностите могат да се следват точно или да се адаптират в зависимост от възрастта на участниците, нивото на познанията и на интереса им, стига това да не пречи на постигането на основните цели.

ВОДАТА ИЗТОЧНИК НА ЖИВОТ

**По-голямата част
от всички растения
и животни на
планетата,
включително
хората, се състоят
от вода.**

Какво представлява водата?

Колко добре познавате водата, която пиете всеки ден, с която си миете ръцете, перете дрехите си и която съставлява значителна част от тялото ви без да го забелязвате?

Водата (химична формула: H_2O) е химично съединение без цвят, мирис и вкус, с което е покрита 70% от нашата планета. Молекулата е съставена от два атома водород (H) и един атом кислород (O). Тя е незаменима за всички живи същества на земята. Обикновено се намира в течно състояние. Може да съществува в три агрегатни състояния: твърдо, течно и газообразно. При температури под $0^{\circ}C$ водата замръзва до твърдо състояние и образува лед. Над $100^{\circ}C$ водата завира и преминава в газообразно състояние образувайки водна пара.

 Водата се среща в различни агрегатни състояния

Благодарение на своята структура, водата има повече от 40 уникални характеристики. Например, за разлика от повечето течности обемът на водата се увеличава и тя се разширява при замръзване и преминаване в твърдо агрегатно състояние. Ето защо водопроводните тръби се пукат в студените зимни дни. Когато водата замръзва, за разлика от други течности, плътността намалява, което я прави по-лека. По този начин ледените маси се изкачват на повърхността на водните басейни. Ледените маси имат защитен ефект, предотвратявайки замръзването на водата в дълбочина. Това поддържа температурата на водата в дълбочина постоянна, около 4 °C. Тази характеристика на

**Риби, делфини,
корали и милиони
същества живеят в
екосистемите,
създадени от вода
като океани и
морета.**

Знаете ли, че?

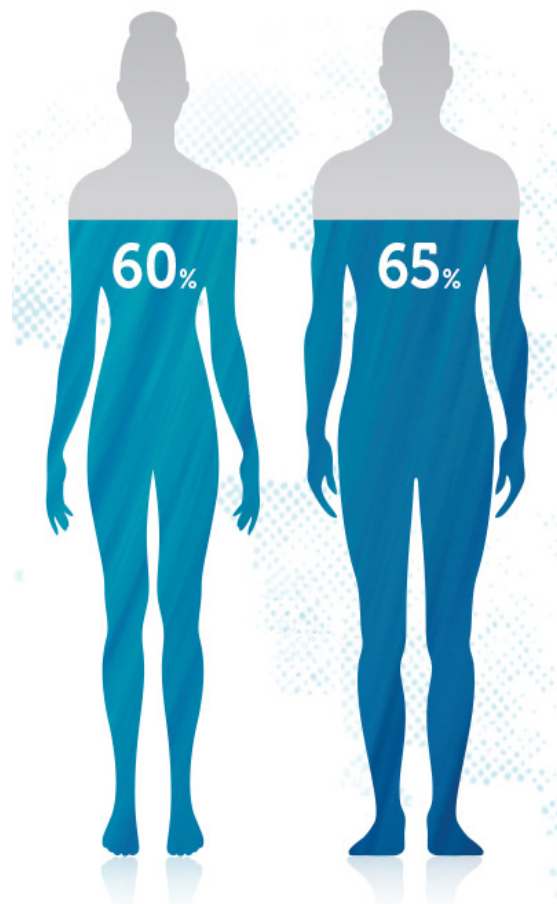
В студените зимни дни моретата и океаните рядко замръзват, по-лесно замръзват езерата, реките и потоците. Това е така, защото водата в моретата и океаните е солена. Солта намалява точката на замръзване на водата. Докато сладката вода замръзва при 0°C , солената вода замръзва при около -2°C .

водата е важна за живота във водата, като прави възможно съществуването му дори в най-студените региони. В същото време водата е добър разтворител. Разнообразни природни вещества могат да се разтварят във вода до по-малки частици. Освен това, въпреки че водата изглежда безцветна, тя се оцветява в синьо, когато се събира в по-големи маси като морета и езера. За разлика от други течности водата има някои „лепливи“ характеристики. Водните молекули се "стремят" постоянно да са свързани една с друга, което е причина да се образуват капки вода. Тази структура на водата помага на растенията да са изправени и улеснява пренасянето на вода от корените към листата. Освен това позволява на някои насекоми да ходят по водата, без да се потапят в нея. Тези и много други подобни характеристики правят водата съществена част от нашата планета.

Всички растения и животни на планетата, включително хората, се състоят от вода. Независимо дали става въпрос за рибите, живеещи дълбоко в океаните, или мравките, живеещи в центъра на пустинята, всички живи същества съдържат вода в себе си. Затова е необходимо да приемат вода, за да оцелеят. Водата играе роля в стимулирането на телесните процеси и осигурява нормалното протичане на жизнените функции. Например бозайниците изхвърлят вода от тялото си чрез изпотяване и по този начин балансират телесната си температура. Слюнката също се състои предимно от вода. Усвояването на храната, която консумираме, метаболизма на кислорода

в кръвта ни и изхвърлянето на отпадни продукти с урината са възможни само при наличие на вода. Наред с ролята във функционирането на телата на живите същества, водата осигурява и среда за живот за различни живи същества. Риби, делфини, корали и милиони същества живеят в екосистеми съставени от вода, като океани и морета. Например, Черно море е дом за над 180 различни вида риби. По същия начин и влажните зони предлагат подходящи местообитания за множество живи същества - от риби до птици, влечуги и бозайници.

Хората също се възползват от предимствата на водата. Повечето хора на Земята живеят в близост до водни тела като море, река, океан или езеро. Също така, най-населените градове по света са разположени около морета и океани. Водата осигурява на хората среда, източник на хранителни ресурси. За много хора водните животни са основен хранителен източник.

 Приблизително 65% от човешкото тяло е съставено от вода. Този процент достига 95% при зародишите..

Международен ден на водата

Защитата на ограничените сладководни ресурси на нашата планета и използването на водата по устойчиви начини са от огромно значение. За повишаване на обществената осведоменост по този въпрос от 1993 г. насам на 22 март всяка година се отбелязва Световен ден на водата.

Знаете ли че?

В 4 литра океанска вода се съдържа приблизително 1 чаша сол. Разбира се, това количество варира в зависимост от океана.

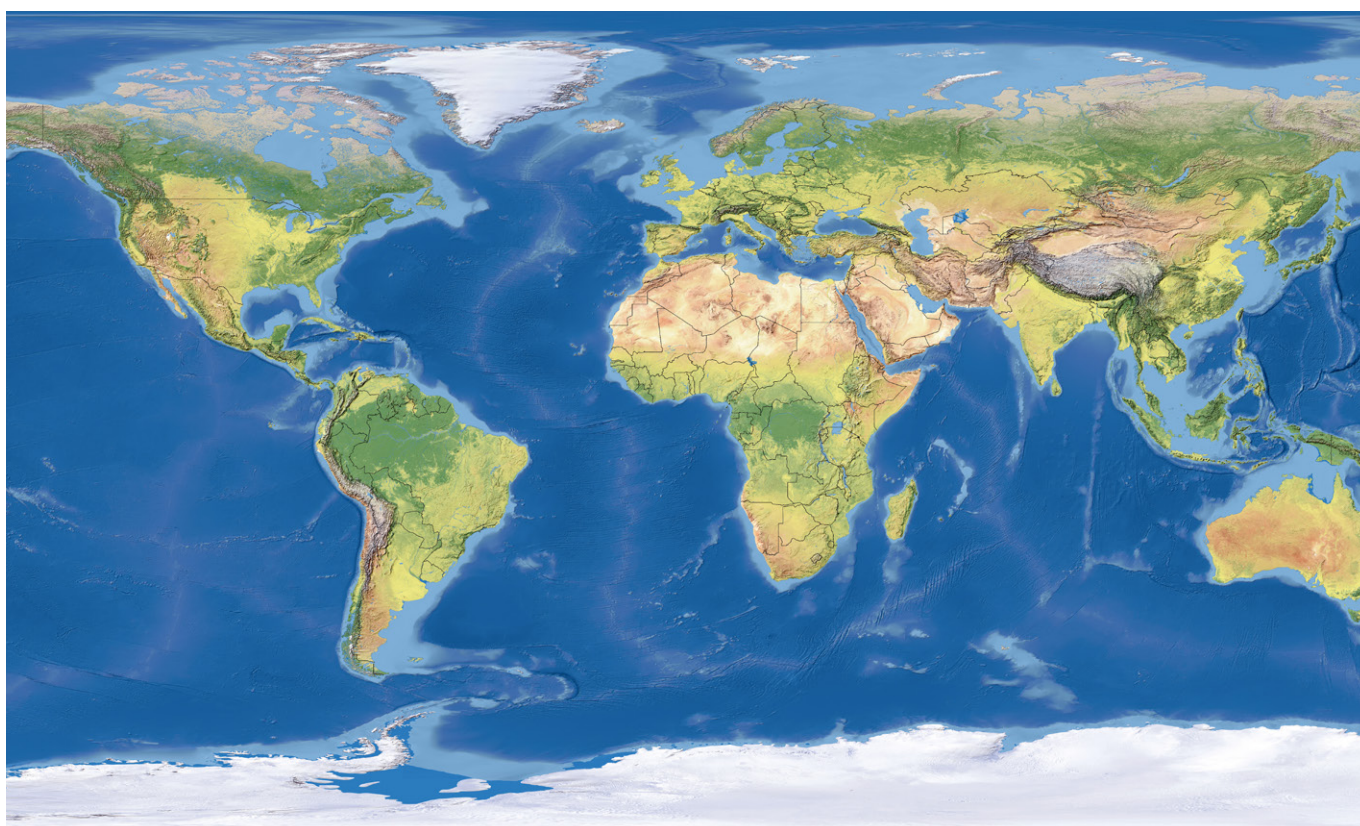
Например, Атлантическият океан е по-солен от Тихия океан.

Друг начин, по който хората се възползват от водата, е за рекреация и туризъм. Те посещават крайбрежия, езера и реки, за да плуват, почиват и да се забавляват.

Водни ресурси и тяхното количество

Водата е най-важната течност на Земята. Тя е съществувала от първите дни на формирането на нашата планета до днес. Това е и предпоставката за възникването на живота. За щастие нашата планета е богата на вода.

Приблизително $\frac{3}{4}$ от земната повърхност са покрити от вода. Най-голямо количество вода се съдържа в океаните, реките и езерата, а също и под формата на огромен брой ледници и подпочвени води. Но това изобилие на вода не

бива да ви заблуждава! 97% от всичката вода на планетата е солена и се намира в моретата и океаните. Сладка вода са единствено останалите 3%. Основните източници на сладка вода са езерата, реките и изворите. Повечето от източниците на сладка вода обаче са далечни и скрити от нашия поглед! По-голямата част от сладката вода на планетата се намира в замръзнало състояние в ледниците. Това ограничава количеството сладка вода, която може да се използва от хората, до само 1%.

За да си представим по-добре количеството вода, което консумираме в резултат на всички наши дейности, използваме термина въздействие върху водните ресурси.

Въздействие върху водните ресурси

Подобно на всички живи същества на нашата планета, водата играе важна роля и в живота на съвременния човек. Многобройни човешки дейности, като производство на храна или дрехи, както и жизненоважни нужди, като набавяне на питейна вода и хигиена, са възможни благодарение на наличието на вода на планетата.

Водата, използвана от хората, се получава най-вече от повърхностни водни източници като езера и реки. Подземни водни източници се използват в регионите с ограничено количество повърхностни води. Водата се доставя до населените места чрез водопроводни тръби и там намира различни приложения. Огромно количество вода се използва в икономически дейности като селскостопанско производство, животновъдство, промишлено производство, производство на електроенергия и обработка на отпадъци. Също така вода се доставя и за питейни и хигиенни нужди. Отпадъчните води от всички тези дейности се връщат обратно в природата или директно, или след пречистване в пречиствателни станции.

Накратко, независимо дали става въпрос за директна консумация или косвено чрез потреблението на електроенергия, хранителни продукти или дрехи, през живота си всеки от нас употребява огромно количество вода. Замърсявайки тази вода обаче, ние я губим безвъзвратно. За да си представим по-добре количеството вода, което консумираме в резултат на всички тези дейности, използваме термина въздействие върху водните ресурси. В ежедневието си ние използваме вода за различни нужди. Освен това съществуват и водни източници, които не използваме директно, а чрез продуктите, които консумираме. Можем да изчислим количеството вода, което се използва при всички тези процеси, чрез измерване на въздействието върху водните ресурси.

Знаете ли, че?

Може да научите количеството вода, използвано за производството на някои храни и продукти, които използваме в ежедневието си.

За 1 кг зеленчуци	322 литра вода
За 1 кг плодове	962 литра вода
За 1 кг мляко	1020 литра вода
За 1 кг яйца	3265 литра вода
За 1 кг пилешко месо	4325 литра вода
За 1 кг телешко	15415 литра вода
За 1 памучна тениска	2700 литра вода
За 1 чифт дънки	7600 литра вода

Как опазваме водата на планетата?

Въпреки че водата покрива по-голямата част от нашата планета, количеството сладка вода, което можем да използваме, е изключително малко. Това ограничено количество вода може да бъде необратимо замърсено. А при положение, че всички живи същества на планетата зависят от достъпа до вода, опазването на водните източници е изключително важно.

Има няколко важни стъпки, които всеки може да предприеме, за да опазва водните източници. Тези прости, но ефективни стъпки могат да имат огромно значение. Първата от тези стъпки е намаляването на консумацията на вода. Затварянето на крановете, когато не ги използваме, ремонтването на повредените кранчета, вземането на по-кратки душове и използването на икономични тоалетни системи са едни от най-лесните методи за устойчиво използване на вода.

Използването на по-малко количество вода обаче съвсем не е достатъчно, също така е важно и да не замърсяваме водата. Това може да стане като избягваме използването на вредни почистващи препарати у дома, изливането на мазнини в каналите, използването на химически торове в градина и правилното почистване на петролни и други подобни продукти предотвратяват замърсяването на водите. В допълнение към всичко това, намаляването на употребата на животински продукти, за чието производство се използват големи количества вода, избора на дрехи, произведени с по-малко консумация на вода, ще спомогне за опазването на водата на планетата.

ЧЕРНО МОРЕ

Черно море е едно от най-големите вътрешни морета, в което се вливат множество реки, включително Дунав, Днепър и Днестър. Въпреки голямата си площ и количество вода, поради някои от характеристиките си Черно море е сравнително бедно на живот.

Преди всичко Черно море е с ниско съдържание на кислород. Освен това то е и меромиктично. Това означава, че водните маси при различни дълбочини не се смесват; следователно дълбоките слоеве не съдържат кислород. Тази характеристика увеличава също и температурната разлика между повърхностния слой вода и дънния. Ето защо под 200 метра дълбочина в Черно море живот почти не съществува.

📷 река Дунав

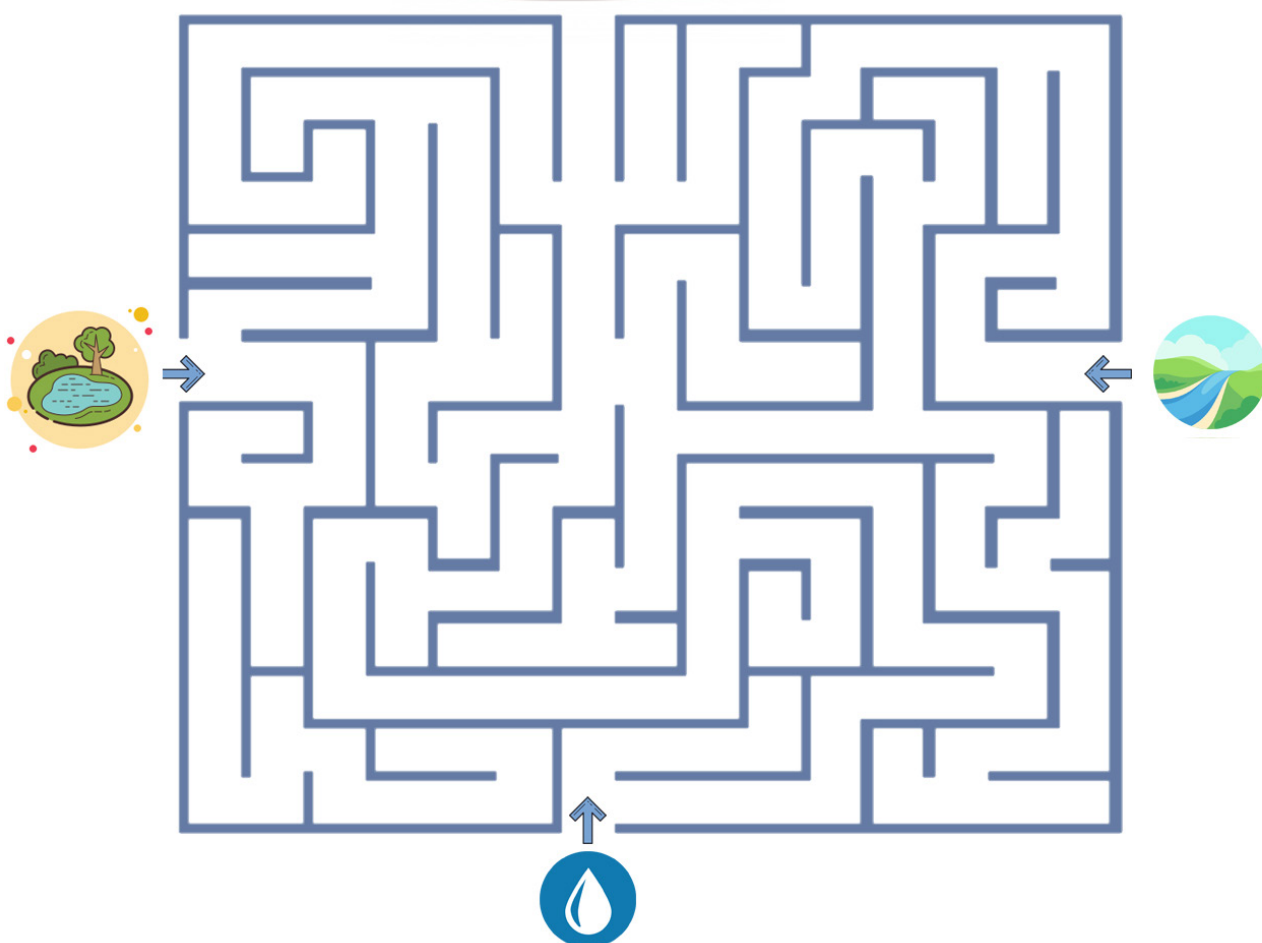

📷 река Днепър

📷 Сателитно изображение на Черно море

От кой източник се доставя водата в тази къща? Хайде да отведем водата там.

ДЕЙНОСТИ

ЗНАЧЕНИЕТО НА ВОДАТА

Цел

Да осъзнаем значението на водата навсякъде по света и за всички.

Времетраене

30 мин.

Метод

Въпрос-отговор

Придобити умения:

✎ Осъзнаване значението на водата.

✎ Умения за обсъждане на ползите от водата.

Материали:

Работен лист „Вода на различни езици“, бележник „Значението на водата“, ножици, молив

Целева аудитория:

8-14 години

Подготовка

✎ Преди изпълнението на тази дейност може да чуete как се произнася думата „вода“ на различни езици чрез „Google Translate“.

✎ Изрежете и подгответе бележника "Значението на водата" преди началото на заниманията.

Провеждане

1. Стартирайте дейността, като направите следните пояснения за децата.

На света има приблизително 200 държави. Езикът, културата, кухнята и географията на всяка една държава може и да се различават. Но има едно много важно нещо, което е жизненоважно за всички и има една и съща обща стойност, и това е водата.

2. Произнесете думата „вода“ на вашия език. След това попитайте децата на кои други езици могат да произнасят думата „вода“.

3. Раздайте работни листове „Вода на различни езици“ и ги помолете да открият думата вода на други езици, като използват таблицата.

Отговори: Турски: Su, Гръцки: νερό (neró), Украински: води (vody), Английски: Water (wôdər), Български: вода, Грузински: (tska-li)

4. Проверете дали някое от децата е направило всички съответствия правилно. Може да използвате “Google Translate” за да покажете на децата произношението на думата вода на различните езици и ги помолете да се упражняват.

5. След това помолете децата да препишат на случаен принцип листчетата, които сте изрязали и подготвили от бележника „Значението на водата“. Уверете се, че всяко дете чете бележките си на глас и обсъжда идеи по темата.

Въпроси за оценка:

Може да зададете следните въпроси на децата по време на или в края на заниманието:

- ▶ Защо е важна водата?
- ▶ Какво би станало, ако не съществува водата?
- ▶ Знаехте ли, че водата носи толкова много ползи?
- ▶ Какво би станало, ако цялото количество вода замръзва, а не само горният слой? Как това ще се отрази на водните организми?
- ▶ Сещате ли се за забавни моменти край някой воден обект, например море, езеро или река?

Продължение:

- ▶ Може да разкажете някаква история за водата и да помолите децата да я завършат.
- ▶ Може да споменете, че 22 март е Световният ден на водата и да препоръчате на децата да отпразнуват този ден у дома или в училище.

РАБОТЕН ЛИСТ „ВОДА НА РАЗЛИЧНИ ЕЗИЦИ“

Познайте как думата “вода” се пише на различните езици и свържете правилните отговори.

Турски

წყალი (tska-li)

Гръцки

вода

Украински

Water ('wɔ:tər)

Английски

вода (voda)

Български

νερό (neró)

Грузински

Su

ЗНАЧЕНИЕ НА ВОДАТА - БЕЛЕЖКИ

 По-голямата част от нашето тяло се състои от вода.

 Тя помага за регулиране на телесната температура.

 Помага ви да оцелеете и да сте здрави.

 Позволява ни да извършваме ежедневните си нужди като готвене, почистване и къпане.

 Тя е необходима за животните, за да живеят и растат.

 Необходима е и за растенията, за да живеят и да растат.

 Тя е дом на милиони живи същества.

 Използва се при производството на продукти като дрехи, хартия и мебели.

 Храната, която консумираме, като месо, плодове и зеленчуци, съдържа вода.

 Ние се нуждаем от вода за нашите почивка, забавление и спорт.

 Ние трябва да пием по 2-3 литра вода на ден, за да сме здрави.

 Когато водата замръзне, плътността намалява, което я прави по-лека. По този начин ледените маси се изкачват във водата. Ледените маси имат защитен ефект и предотвратяват замръзването на по-ниските слоеве на водата.

 Лепливата структура на водата помага на растенията да стоят изправени и лесно да пренасят вода от корените към листата си.

 Структурата на водата позволява на някои насекоми да ходят по водата, без да потъват в нея.

 За много хора водните обитатели са основен източник на храна и препитание.

ДА ИЗПОЛЗВАМЕ ВОДАТА ВНИМАТЕЛНО

Цел:

Да се осъзнае, че източниците на сладка вода в света са ограничени и да се търсят начини за по-внимателно използване на водата.

Придобити умения:

✎ Децата ще разберат колко ограничени са източниците на прясна вода.

✎ Ще могат да обсъждат начини за по-внимателно използване на водата.

✎ Ще осъзнават въздействието на своите решения върху консумацията на вода.

Целева аудитория:

8-14 години

Времетраене

40 мин.

Метод

Въпрос-отговор,
дискусия

Материали

3 броя стъклени буркани от 1 литър (или прозрачни бутилки със същия размер), вода, супена лъжица

Провеждане

1. Застанете пред децата с еднолитров стъклен буркан в ръце, пълен с вода.
2. Попитайте децата за източниците на вода по света. Морета, океани, езера, реки, подпочвени води, влажни зони, ледници. ...
3. След това попитайте децата дали можем да използваме цялата тази вода на Земята и направете следното пояснение.

Водата съществува на различни места на нашата планета. В морета, океани, езера, реки, ледници, подпочвени води, влажни зони. Но ние не можем да използваме по-голямата част от тази вода. Понеже 97% от водата е солена, а 2% е замръзнала в ледниците. Това означава, че можем да използваме едва около 1% от водата на планетата.

4. След това привлечете вниманието на децата към бутилката, която държите, за да обясните по-добре примера. Кажете им, че цялата тази вода за целите на експеримента ще представлява целия воден ресурс на света. Вземете 20 ml (8 супени лъжици) от водата от бутилката и я поставете в отделен буркан. Кажете им, че тази част от водата представлява ледниците. Ако разполагате с необходимото оборудване, може дори да

поставите съда във фризера, за да замръзне водата. След това вземете 10 ml (4 супени лъжици) вода от бутилката, поставете ги в друг буркан със същия размер и им обяснете, че водата тук представлява прясната вода, която можем да използваме. Поставете трите съда един до друг и сравнете съдържанието им. Обърнете внимание колко ограничена и оскъдна е водата, която можем да ползваме.

5. След това попитайте децата за техни ежедневни дейности, при които използват най-много вода.

6. Помолете ги да отворят работния лист за Използване на вода. Попитайте ги дали описаните тук дейности имат положителен или отрицателен ефект върху опазването на водата. Помолете ги да отбележат дейностите с положителен ефект с “+”, а дейностите с негативен ефект с “-”.

7. Попитайте ги какво още биха могли да направят, за да пестят вода и кои от научените уроци ще прилагат в ежедневието си. Насърчете ги да споделят тази информация със семейството и приятелите си.

Може да зададете следните въпроси на децата по време на или в края на заниманието:

- ▶ Възможно ли е да се живее без вода?
- ▶ Какви са ползите от водата?
- ▶ Възможно ли е да се намали консумацията на вода или да се използва по-разумно?
- ▶ Помислете върху ежедневните си дейности: пиене на вода, хранене, къпане и др. Ако можехте да използвате само 4 литра вода на ден, щеше ли да бъде достатъчно? Как бихте използвали тази вода?
- ▶ Как бихте препоръчали на вашето семейство да внимава при използването на вода?

Продължение:

- ▶ Може да пуснете кратки филми за водата или за употребата на вода. Може да помолите децата да отбележат важните термини и събития във видеото.
- ▶ Може да посетите водоразпределителния център във вашия регион, за да покажете откъде идва водата, която тече от чешмите.

РАБОТЕН ЛИСТ ЗА ПОЛЗВАНЕТО НА ВОДА

	Оставяне на крана отворен, когато миете зъбите си.
	Вземане на душ за по-кратко време.
	Пускане на водата бавно, без да се отваря крана напълно.
	Използване на тоалетната като кошче и честото изплакване.
	Измиване на плодовете и зеленчуците в съд с вода, вместо с течаща вода.
	Измиване на колата с кофа и гъба вместо с маркуч.
	Поливане на градината само, когато е необходимо и в ранните часове сутрин или късно вечерта, за да се намали изпарението.
	Изливане на остатъчното олио от готвенето в мивката.
	Измиване на съдовете на ръка и под течаща вода.
	Поправяне на течащите кранове.
	Пускане на съдомиялната и пералната машина, когато са пълни.
	Събиране на дъждовна вода и поливане на градината с нея.
	Изплакване на съдовете, преди поставянето им в съдомиялната машина.
	Използване на капаци за кранове, които позволяват икономия на вода.
	Игра с маркуч и пръскачки за забавление.
	Закупуване на дрехи, от които нямаме нужда.
	Спираме водата от душа, докато се сапусваме.
	Консумиране на кафе.
	Забърсване на балкона с моп, вместо измиване с вода.
	Събиране на течащата вода в чаша, докато потече топлата и използване на събраната вода.

БЕЛЕЖКИ

Литература

Britannica Kids. (n.d.). Water.

<https://kids.britannica.com/kids/article/water/390625>

FAO. (n.d.). Water – the most basic resource but also the most essential. Food and Agriculture Organization of the United Nations.

www.fao.org/zhc/detail-events/en/c/231215

Kosarev, A. N. (n.d.). Black Sea | Location, Map, Countries, & Facts. Encyclopedia Britannica.

www.britannica.com/place/Black-Sea

Mambra, S. (2020, November 24). 8 Amazing Facts about the Black Sea. Marine Insight.

www.marineinsight.com/know-more/8-amazing-facts-about-the-black-sea

NASA. (n.d.-a). 10 Interesting Things About Water. NASA Climate Kids.

www.climatekids.nasa.gov/10-things-water

NASA. (n.d.-b). Freshwater Availability | Earthdata.

<https://earthdata.nasa.gov/learn/toolkits/freshwater-availability>

NOAA. Can the ocean freeze?. National Ocean Service website,

<https://oceanservice.noaa.gov/facts/oceanfreeze.html>

United States Environmental Protection Agency. (2020, February 19). Easy Things You Can Do To Protect Drinking Water Sources. US EPA.

www.epa.gov/sourcewaterprotection/easy-things-you-can-do-protect-drinking-water-sources

Up in the air (2011). In Biodiversity Challenge Badge (pp. 14–15). FAO.

www.fao.org/3/a-ax742e.pdf

USGS. (n.d.). Where is Earth's Water? U.S. Geological Survey.

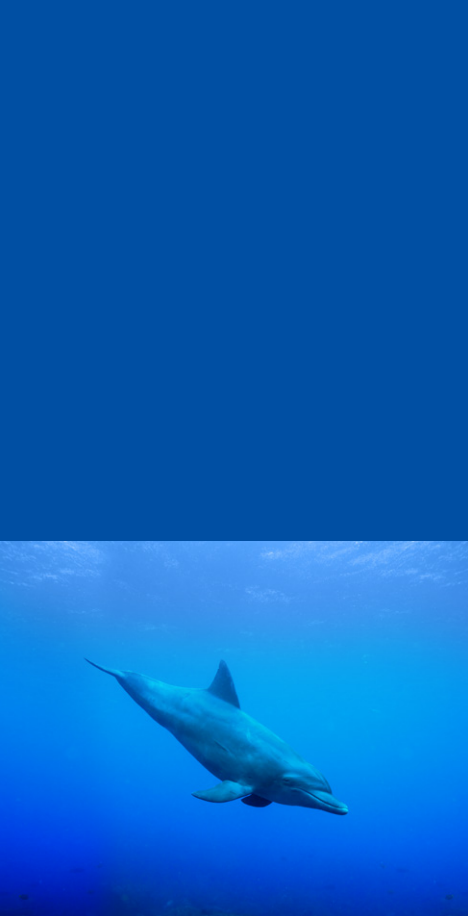
www.usgs.gov/special-topic/water-science-school/science/where-earths-water?qt-science_center_objects=0#qt-science_center_objects

Water for Kids. (n.d.). Kiddle Encyclopedia.

<https://kids.kiddle.co/Water>

Why is water important? (2011). In Biodiversity Challenge Badge (pp. 99–100). FAO.

www.fao.org/3/a-ax742e.pdf

Редактор на материала
Областна администрация Енез
Адрес: Gaziömerbey Mahallesi, Cumhuriyet Meydanı
Hükümet Konağı 22700 Enez / Edirne
Тел: +90 284 811 60 06
e-mail: enezkaymakamligi@gmail.com
Website: www.enez.gov.tr

Заглавие на програмата

Съвместна оперативна програма Черноморски басейн 2014-2020

Редактор на материала

Областна администрация Енез

Съвместна Оперативна Програма „Черноморски Басейн 2014-2020“ е съфинансирана от ЕС чрез Европейски инструмент за съседство и участващите държави: Армения, България, Грузия, Гърция, Молдова, Румъния, Турция и Украйна.

Тази публикация е създадена с финансовата подкрепа на Европейския съюз.

Отговорност за съдържанието на тази публикация носи единствено Областна администрация Енез и по никакъв начин не може да се счита, че отразява вижданията на Европейския съюз.